

Cal Llebre

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord-oest
Emplaçament Prop de la masia de Roset i de la carretera de Vilada a Sant Romà de la Clusa.

Coordenades:

Latitud: 42.15422
Longitud: 1.92798
UTM Est (X): 411432
UTM Nord (Y): 4667455

Classificació

Número de fitxa 08299 - 22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Seria convenient fer un examen dels baixos, a fi de poder-ne determinar una datació, abans del seu esfondrament definitiu. No obstant això, cal accedir a l'indret amb certa prudència, atès que els despreniments de materials ho converteixen en una activitat perillosa.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08300A001000090000SR
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dt., 26/03/2002 - 01:00

Descripció

És una robusta masia, situada en un coll, al capdamunt d'una solana. L'estructura presenta una robustesa poc habitual. La seva planta és quadrada i té una alçada de dos pisos, a més dels baixos i les golfes. El primer i el segon pis s'havien utilitzat com a habitatge, mentre que les golfes tenien més aviat la funció de graner i de magatzem. Els baixos eren utilitzats com a corts i estables. La teulada és a dos vessants, orientada de nord a sud. Les façanes són molt sòbries i austeres, a excepció de la sud, que era la principal. Són interessants els acabats en fusta, com les baranes de les balconades de migdia i les menjadores dels estables. Els baixos manifesten la gran antiguitat de l'edifici, sobretot en els arcs de les portes. La porta principal també és rematada amb un arc de mitja volta i amb unes dovelles de dimensions considerables. Al costat de la casa hom hi pot veure un profund pou empedrat, però que ja fa anys està sec.

Observacions:

La casa està derruïda i el seu deteriorament és cada vegada més ràpid.

Història

La documentació baixmedieval i moderna ens informa de l'existència d'un mas Viladomiu Jussà i d'un mas Viladomiu Sobirà, un d'ells sempre derruït. Caldria interpretar això com al resultat del desdoblament dels masos del segle XII i el posterior despoblament d'un d'ells a partir de la crisi del segle XIV. El cas és que el 1383 trobem a la documentació un Raimon de Viladomiu. Al segle XV sí que ja podem afirmar amb seguretat que el mas estava habitat. Es trobava aleshores sota la batllia de Roset, baronia de la Portella, i sota domini directe de l'abat de la Portella. La documentació posterior ens deixa veure la importància que els Viladomiu varen anar adquirint en tots els àmbits, sobretot en l'econòmic i l'institucional. Els trobem en gran nombre de documents notariais i de la cort del batlle. En molts documents, els Viladomiu comencen a ser apel·lats "de les Llebres" o "Llebre", nom que cada vegada més anirà desplaçant el del mas, fins a convertir-se en Cal Llebre. A finals del segle XVI els Viladomiu arriben a una situació de precarietat absoluta i d'endeutament, que els obliga a vendre el domini util del mas als Montblanc. Els Montblanc van ampliar les seves possessions i van rompre noves terres. Segurament a la seva gestió patrimonial es deuen les ampliacions més costoses i espectaculars del mas. Els Montblanc van residir a la casa fins ben entrat el segle XX, quan la van abandonar per anar a viure a Berga. Hom presumeix que a la casa hi havia molta documentació familiar, avui perduda. Per altra banda, hi ha qui pensa que la branca dels Viladomiu oriünda de Vilada és la que fundà les conegudes colònies de Viladomiu Nou i Viladomiu Vell a la riba del Llobregat, però ja al segle XIX.

Bibliografia

SOCA (en curs: s. p).

